СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
КЛІНІЧНА ПРАКТИКА З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ПАЦІЄНТІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП З ВАЖКИМИ, КОМБІНОВАНИМИ ТА ТРИВАЛИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 23**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **4**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **7 кредити ECTS (210 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у пацієнтів різних вікових груп, Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності нервової системи у пацієнтів різних вікових груп, Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності серцево-судинної системи у пацієнтів різних вікових груп, Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи у пацієнтів різних вікових груп

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії,** вул. О. Шпейєра, 4, Філія «Університетська лікарня» ХНМУ, 2-й поверх, праве крило, м. Харків
Керівники освітнього компонента: викладач Гурбич Олександр Сергійович
email: os.hurbych@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6828

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Клінічна практика з фізичної терапії у пацієнтів різних вікових груп з важкими, комбінованими та тривалими порушеннями» розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація» (другий, магістерський рівень) та базується на пацієнт-орієнтованому й доказовому підходах. Вона спрямована на формування здатності здобувачів освіти вирішувати складні клінічні завдання в умовах коморбідності, полісистемних уражень і тривалих обмежень функціонування, що відповідає інтегральній компетентності — здатності розв’язувати складні спеціалізовані задачі у сфері фізичної терапії з використанням сучасних наукових підходів. Зміст дисципліни інтегрує сучасні концепції реабілітації (біопсихосоціальна модель, МКФ, evidence-based practice), клінічний реабілітаційний менеджмент та міждисциплінарну взаємодію. Практична підготовка орієнтована на формування навичок клінічного обстеження, прогнозування, планування, реалізації та оцінювання ефективності втручань у пацієнтів різних вікових груп, що відповідає сучасним міжнародним і національним вимогам до підготовки фізичних терапевтів.

МЕТА КУРСУ: формування клінічного мислення та здатності до комплексної оцінки стану пацієнта; оволодіння методами функціональної діагностики; набуття навичок побудови індивідуальних програм фізичної терапії при складних і коморбідних станах; забезпечення безпечного та ефективного проведення втручань; розвиток здатності до міждисциплінарної взаємодії; формування навичок оцінювання результатів реабілітації та їх корекції відповідно до принципів доказової практики.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1-19, 21, 22.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій:
Не передбачено ОПП
Перелік тем практичних занять (50 год.):

1. Комплексне клінічне та функціональне обстеження пацієнтів із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями: алгоритми, інструменти, інтерпретація результатів.
2. Застосування Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у клінічному реабілітаційному менеджменті: кодування, профілювання та постановка цілей.
3. Формулювання реабілітаційного діагнозу: структурно-функціональний та діяльнісний підходи.
4. Постановка коротко- та довгострокових цілей реабілітації за принципом SMART у пацієнтів із складною патологією.
5. Сучасні підходи до фізичної терапії при неврологічних порушеннях із урахуванням нейропластичності.
6. Реабілітаційні втручання при ураженнях опорно-рухового апарату в умовах коморбідності.
7. Особливості ведення пацієнтів із комбінованими (полісистемними) порушеннями функцій.
8. Хронічний біль як біопсихосоціальний феномен: підходи до оцінювання та реабілітації.
9. Порушення ходи: клінічний аналіз, інструментальні методи оцінювання та корекція.
10. Баланс, постуральний контроль і ризик падінь: методи оцінювання та відновлення.
11. Кардіореспіраторна реабілітація при поєднаних захворюваннях: принципи дозування навантаження.
12. Дихальна терапія у пацієнтів із тяжкими станами: техніки та клінічні показання.
13. Особливості фізичної терапії у педіатричній практиці при складних порушеннях розвитку.
14. Геронтологічні аспекти реабілітації: поліморбідність, саркопенія, зниження функціонального резерву.
15. Кінезіотерапія при важких і тривалих порушеннях: індивідуалізація програм і контроль ефективності.
16. Ерготерапія як складова відновлення функціональної незалежності при складних клінічних станах.
17. Використання допоміжних засобів, ортезів і технічних засобів реабілітації: показання та підбір.
18. Моніторинг стану пацієнта: оцінка життєвих показників, функціонального статусу та ризиків.
19. Методи оцінювання ефективності реабілітаційних втручань: валідовані шкали та outcome measures.
20. Мультидисциплінарна взаємодія у веденні пацієнтів зі складною патологією.
21. Клінічні кейси у форматі ОСКІ: моделювання, аналіз і прийняття рішень.
22. Підсумкове інтегроване заняття: комплексне ведення клінічного випадку з обґрунтуванням втручань. Перевірка щоденника практики.

Перелік тем самостійної роботи студента (160 год.)

1. Комплексне клінічне та функціональне обстеження пацієнтів із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями: алгоритми, інструменти, інтерпретація результатів.
2. Застосування Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у клінічному реабілітаційному менеджменті: кодування, профілювання та постановка цілей.
3. Формулювання реабілітаційного діагнозу: структурно-функціональний та діяльнісний підходи.
4. Постановка коротко- та довгострокових цілей реабілітації за принципом SMART у пацієнтів із складною патологією.

5. Сучасні підходи до фізичної терапії при неврологічних порушеннях із урахуванням нейропластичності.
6. Реабілітаційні втручання при ураженнях опорно-рухового апарату в умовах коморбідності.
7. Особливості ведення пацієнтів із комбінованими (полісистемними) порушеннями функцій.
8. Хронічний біль як біопсихосоціальний феномен: підходи до оцінювання та реабілітації.
9. Порушення ходи: клінічний аналіз, інструментальні методи оцінювання та корекція.
10. Баланс, постуральний контроль і ризик падінь: методи оцінювання та відновлення.
11. Кардіореспіраторна реабілітація при поєднаних захворюваннях: принципи дозування навантаження.
12. Дихальна терапія у пацієнтів із тяжкими станами: техніки та клінічні показання.
13. Особливості фізичної терапії у педіатричній практиці при складних порушеннях розвитку.
14. Геронтологічні аспекти реабілітації: поліморбідність, саркопенія, зниження функціонального резерву.
15. Кінезіотерапія при важких і тривалих порушеннях: індивідуалізація програм і контроль ефективності.
16. Ерготерапія як складова відновлення функціональної незалежності при складних клінічних станах.
17. Використання допоміжних засобів, ортезів і технічних засобів реабілітації: показання та підбір.
18. Моніторинг стану пацієнта: оцінка життєвих показників, функціонального статусу та ризиків.
19. Методи оцінювання ефективності реабілітаційних втручань: валідовані шкали та outcome measures.
20. Мультидисциплінарна взаємодія у веденні пацієнтів зі складною патологією.
21. Клінічні кейси у форматі ОСКІ: моделювання, аналіз і прийняття рішень.
22. Підсумкове інтегроване заняття: комплексне ведення клінічного випадку з обґрунтуванням втручань. Підготовка щоденника практики.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: : *онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.*

Методи навчання: *Навчання здійснюється з використанням практичних занять з мультимедійною підтримкою, практичних занять з демонстрацією обладнання та проведенням процедур, проблемно-орієнтованого навчання (аналіз клінічних випадків), імітаційних та рольових вправ (робота у групах за ролями: фізичного терапевта, пацієнт, асистент), методу проєктів (розробка індивідуального плану фізичної терапії для пацієнта). Використовуються елементи дистанційного навчання з доступом до відеоматеріалів, електронних протоколів та інтерактивних тестів.*

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре»,

«задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)
Підсумковий контроль: диф. залік (ДЗ).
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД +ІЗ+ ДЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Долинський Б., Буховець Б., Погорєлова О. Фізична терапія. Ерготерапія : навч. посіб. / Б. Долинський, Б. Буховець, О. Погорєлова. – Одеса, 2022. – 208 с.
2. Григус І.М., Нагорна О.Б. Основи фізичної терапії / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2022 – 150 с.
3. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
4. O'Sullivan S. B., Schmitz T. J., Fulk G. D. O'Sullivan & Schmitz's Physical rehabilitation. 8th ed. Philadelphia : F.A. Davis Company, 2024. 1337 p.
5. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник. Суми : Університетська книга, 2020. 328 с.
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запровадження принципів безбар'єрності під час надання медичних та реабілітаційних послуг в закладах охорони здоров'я : наказ МОЗ України від 06.02.2024 № 198.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

ОРИГІНАЛ ПІДПИСАНО
УКРАЇНА 61022, м.Харків, проспект Науки, 4
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

Олена МАРКОВСЬКА